

27. KULTURA

Údaje se týkají činnosti divadel, kin, hudebních souborů, knihoven, muzeí, galerií, či tisku. Data jsou získávána z rezortního statistického výkaznictví Ministerstva kultury a dalších informačních zdrojů. Do této kapitoly jsou dále zařazeny údaje o zoologických a botanických zahradách, které vykazují Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Unie botanických zahrad České republiky, a o jeskyních, které vykazuje Správa jeskyní České republiky.

Pro potřeby státní statistiky jsou využívány výstupy z rezortní statistické služby, kterou zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS). Údaje v tabulkách zachycují stav ke konci roku (např. počet divadel, knihoven, galerií) nebo úhrn za rok (např. počet představení, návštěvníků, vydaných knih).

V údajích za „státní, krajské a městské“ instituce jsou zahrnuty kulturní organizace, jejichž zřizovatelem je stát (Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nebo jiná ministerstva a územně samosprávné celky). Do „ostatních“ kulturních organizací jsou zahrnuty jednotky zřizovatelů církví, spolků, obecně prospěšných společností, podnikatelů (právnických i fyzických osob) aj.

Údaje týkající se kin jsou poskytovány Státním fondem kinematografie. Data z oblasti audiovizuální statistiky jsou přebírána ze zdrojů Českého telekomunikačního úřadu, Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a Mezinárodní federace hudebního průmyslu.

Údaje o audiovizuálních mediálních službách a rozhlasovém vysílání jsou zjišťovány statistickými výkazy ČSÚ.

Přehled kulturních činností je doplněn také o ekonomické ukazatele. Ty mají vždy stejnou strukturu a jsou získávány ze statistických výkazů ČSÚ a NIPOS a také podnikové strukturální statistiky ČSÚ. V rámci ekonomických ukazatelů jsou sledovány příjmy a výdaje z konkrétní kulturní činnosti a průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plné pracovní úvazky.

Pojem příjmy je používán souhrnně jak pro výnosy (z účetního hlediska pro zvýšení ekonomického prospěchu za určité období), tak pro příjmy (přírůstek peněžních prostředků). Pojem výdaje pak jak pro náklady (z účetního hlediska účelnou spotřebu ekonomických zdrojů), tak pro výdaje (úbytek peněžních prostředků).

Poznámky k tabulkám

Tab. 27-1. až 27-3. Divadla

Divadlem se rozumí subjekt (instituce či jedinec) provozující ve sledovaném roce pravidelně divadelní a taneční činnost na profesionální bázi. Nezapočítávají se divadla bez vlastní pravidelné produkce (tzv. stagiony), která zajišťují svůj provoz primárně hostováním jiných profesionálních divadelních a tanečních souborů.

Stálá divadelní scéna je prostor (sál, budova či letní scéna) pro pravidelný provoz divadelní a taneční činnosti. Divadlo (subjekt) nemusí provozovat žádnou stálou divadelní scénu či může provozovat několik stálých divadelních scén současně. Prostory, které byly mimo provoz (např. z důvodu rekonstrukce), se nezapočítávají.

Divadelní soubor je stálý kolektiv umělců, techniků a dalších pracovníků, kteří zajišťují kontinuitu divadelní a taneční činnosti daného divadla. Divadlo (subjekt) nemusí zřizovat žádný divadelní soubor či může zřizovat několik divadelních souborů současně. Obsazení (casting) jedné inscenace není chápáno jako zřízení stálého divadelního souboru.

Tab. 27-4. až 27-6. Muzea a galerie

Předmětem statistického zjišťování jsou muzea, galerie a památníky v provozu. Památníkem se rozumí místnost nebo objekt, kde je instalovaná expozice (výstava) vztahující se k významné osobě, místu nebo činnosti. Pro muzea a památníky je v tabulkách používán souhrnný název muzea.

Galerie (muzea výtvarných umění) jsou statisticky šetřeny jen ty, které vlastní sbírkové předměty, nikoliv galerie prodejní.

Tab. 27-7. až 27-9. Památkové objekty s kulturním využitím

Údaje se týkají památkových objektů zpřístupněných návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, zříceniny, mlýny, věže apod. Památkové objekty, které jsou ve správě muzea nebo galerie, sem řazeny nejsou.

Tab. 27-10. a 27-11. Veřejné knihovny

Data zahrnují veřejné knihovny v České republice. Jedná se o knihovny v přímém řízení Ministerstva kultury, krajské vědecké knihovny zřizované krajskými úřady a knihovny zřizované obcemi a městy.

Pobočka je lokálně vyčleněná část knihovny, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením.

Tab. 27-12. Zoologické a botanické zahrady, jeskyně

Tabulka obsahuje informace o zoologických a botanických zahradách a o jeskyních na území České republiky sdružených v zastřešujících organizacích. Započítávají se pouze subjekty, které jsou členy těchto organizací, a které poskytly data.

Tab. 27-13. **Zvukové nahrávky**

Prodané digitální nahrávky nelze sledovat v počtech prodaných kusů, proto jsou sledovány pouze celkové tržby z prodeje digitálních nahrávek.

Tab. 27-15. až 27-22. **Audiovizuální mediální služby a rozhlasové vysílání**

Údaje o provozovatelích rozhlasového a televizního vysílání jsou poskytovány Radou pro rozhlasové a televizní vysílání. Programová struktura a ekonomické ukazatele jsou od provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání zjišťovány prostřednictvím ročních statistických výkazů. Z tohoto šetření jsou získávána také data o typové skladbě online katalogů pořadů (audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání). Katalogem pořadů se rozumí nabídka obsahu srovnatelného s televizním vysíláním, který je dostupný v okamžiku zvoleném uživatelem.

Tab. 27-24. a 27-25. **Festivaly**

Prezentovány jsou údaje o uměleckých (divadelních, tanečních, hudebních a filmových) festivalech, které jsou pořádány každoročně bez ohledu na délku trvání, tradici či na míru profesionality vystupujících umělců.

Tab. 27-26. a 27-28. **Noviny, časopisy a knihy**

Údaje jsou zjišťovány na základě došlých povinných výtisků do Národní knihovny České republiky.

Tab. 27-27. a 27-29. **Vydávání novin, časopisů a knih a maloobchod s periodickým a neperiodickým tiskem**

Tabulky prezentují ekonomické ukazatele subjektů provozujících vydavatelskou či maloobchodní činnost v oblasti periodického a neperiodického tisku. Jedná se o subjekty, jejichž převažující ekonomická činnost spadá pod CZ-NACE 47.61 a 58.11 v oblasti neperiodického tisku a 47.62, 58.13 a 58.14 v oblasti periodického tisku.

Tab. 27-30. **Vybrané ukazatele Satelitního účtu kultury**

Tabulka předkládá vybrané ukazatele Satelitního účtu kultury, který je sestavován v souladu s usnesením vlády ČR. Ukazatele jsou uvedeny podle sektorů (skupin oblastí).

V souladu s vymezením kultury v rámci projektu EU *ESSnet Culture* je kultura členěna do těchto sektorů, které zahrnují následující oblasti:

- **tradiční odvětví (kulturní sektor)**

- kulturní dědictví – činnosti knihoven, archivů, muzeí, provozování kulturních památek aj.;
- interpretační umění – scénická umění, provoz kulturních zařízení aj.;
- výtvarné umění – umělecká tvorba, fotografické činnosti aj.;
- umělecké vzdělávání;
- umělecká řemesla;

- **kulturní průmysly**

- periodický a neperiodický tisk – vydávání periodického tisku a knih, činnosti zpravodajských agentur, překladatelské a tlumočnické činnosti, maloobchod s periodickým tiskem a knihami aj.;
- audiovizuální a interaktivní média – rozhlasové a televizní vysílání, vydávání počítačových her, činnosti v oblasti hudby a filmu, maloobchod s audio- a videozáznamy aj.;

- **kreativní průmysly**

- architektura – architektonické činnosti;
- reklama – činnosti reklamních agentur;
- design – specializované návrhářské činnosti;

- **správa a podpora kulturní činnosti**

- činnosti prováděné ministerstvem kultury a dalšími institucemi a dále činnosti občanských sdružení a dalších specializovaných organizací k výkonu kolektivní správy práv.

* * *

Další informace jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

- www.czso.cz/csu/czso/kultura_lide

nebo dalších institucí:

- www.nipos.cz/ – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
- www.nkp.cz/ – Národní knihovna České republiky